

**Česká republika
NÁLEZ
Ústavního soudu**

Jménem republiky

Ústavní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Jiřího Zemánka (soudce zpravodaje) a soudců Radovana Suchánka a Vojtěcha Šimíčka o ústavní stížnosti stěžovatele **A. I. O.**, t. č. věznice, zastoupeného Mgr. Milanem Bartoněm, advokátem se sídlem Karlovo nám. 18, Praha 2 – Nové Město, proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. dubna 2020 sp. zn. 5 To 123/2020, za účasti **Městského soudu v Praze** jako účastníka řízení, a **Městského státního zastupitelství v Praze**, jako vedlejšího účastníka řízení, takto:

I. Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 30. dubna 2020 sp. zn. 5 To 123/2020 bylo porušeno právo stěžovatele na přístup k soudu zaručené v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a právo na spravedlivý proces zaručené v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

II. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 30. dubna 2020 sp. zn. 5 To 123/2020 se ruší.

III. Návrh na náhradu nákladů řízení před Ústavním soudem se odmítá.

Odůvodnění:

I.

Skutkové okolnosti případu a obsah napadeného rozhodnutí

1. Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatel domáhá zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí, s tvrzením, že jím došlo k porušení jeho ústavně zaručených práv zakotvených v čl. 8 odst. 2, čl. 36 odst. 1, čl. 38 odst. 2 a čl. 40 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina ") a čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Stěžovatel dále žádá, aby mu byly přiznány náklady řízení před Ústavním soudem.

2. Obvodní soud pro Prahu 1 (dále jen "obvodní soud") usnesením ze dne 5. 2. 2020 sp. zn. 2 T 2/2020 rozhodl, že podle § 73b odst. 1 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „tr. řád“), za použití § 72 odst. 3 tr. řádu, se stěžovatel z důvodu podle § 67 písm. c) tr. řádu ponechává ve vazbě. Současně bylo tímto rozhodnutím rozhodnuto tak, že podle § 73 odst. 1 písm. b) tr. řádu se nepřijímá písemný slib stěžovatele.

3. Městský soud v Praze (dále jen "městský soud") ústavní stížností napadeným usnesením stěžovatelovu instanční stížnost proti tomuto usnesení obvodního soudu podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. řádu zamítl jako opožděně podanou. V odůvodnění svého

rozhodnutí městský soud konstatoval, že hlavní líčení se uskutečnilo dne 5. 2. 2020 v přítomnosti stěžovatele, tlumočnice, obhájce i státní zástupkyně. Obžalovaný sám ani prostřednictvím obhájce stížnost proti ponechání ve vazbě nepodal ani do protokolu o hlavním líčení, ani v zákonné lhůtě k jejímu podání, která běžela ve smyslu § 137 a § 143 tr. řádu do 10. 2. 2020 včetně.

4. Dále městský soud uvedl, že vazební věc napadla současně s odvoláním stěžovatele ve věci samé a v rámci jejího předběžného přezkumu nahlédl otázku dalšího trvání vazby stěžovatele i z věcných hledisek, tj. zda se nejeví za daného stavu věci nedůvodnou či zda není namístě ji nahradit jinými opatřeními. Dospěl přitom k závěru, že trvání vazby za daného stavu věci a vzhledem k její povaze není neadekvátním prostředkem zajištění stěžovatele. Vzhledem k tomu, že současně nařídil ve věci veřejné zasedání k projednání odvolání na nejbližší možný termín, bylo lze reálně konstatovat, že vazba stěžovatele již v dohledné době skončí.

II.

Argumentace stěžovatele

5. Stěžovatel v ústavní stížnosti uvádí, že usnesení obvodního soudu o jeho ponechání ve vazbě bylo obhájci stěžovatele doručeno dne 12. 2. 2020. Ten proti němu podal dne 14. 2. 2020 blanketní stížnost, kterou odůvodnil svým doplněním ze dne 20. 2. 2020 (soudu doručeným dne 21. 2. 2020). I přes to městský soud stížnost zamítl dne 30. 4. 2020, tedy po více než dvou měsících, jako opožděně podanou. Takovým postupem zasáhl městský soud dle stěžovatele do jeho ústavně zaručených práv, neboť městskému soudu muselo být z jeho činnosti známo, že lhůta k podání stížnosti proti usnesení o ponechání ve vazbě počíná běžet ode dne doručení písemného vyhotovení obhájci resp. stěžovateli. V této souvislosti stěžovatel poukázal na náleze Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2019 sp. zn. IV. ÚS 3780/18. Intenzitu porušení práv stěžovatele pak akcentuje i fakt, že městský soud byl účastníkem řízení u výše citovaného nálezu Ústavního soudu, jakož i to, že obhájce na tento náleze v odůvodnění své stížnosti přímo poukazoval.

6. Stěžovatel dále tvrdí, že nebyla dodržena tříměsíční lhůta k přezkumu důvodnosti jeho vazby, když poslední pravomocné rozhodnutí o vazbě bylo vydáno městským soudem dne 5. 12. 2019 pod sp. zn. 8 To 485/2019 a rozhodnutí obvodního soudu ze dne 5. 2. 2020 nemohlo nabýt právní moci s ohledem na podanou stížnost. Městský soud se tak snažil, bez náležitého přezkoumání stížností napadeného usnesení, na samém konci tříměsíční lhůty od nepravomocného rozhodnutí obvodního soudu, pouze zhojit stav, aby bylo rozhodnuto ve lhůtě tří měsíců a nedošlo k propuštění stěžovatele na svobodu.

7. Konečně stěžovatel podotýká, že městský soud se vůbec nezabýval otázkou, kdy bylo doručeno usnesení o ponechání stěžovatele ve vazbě jeho obhájci, jakož i jemu samotnému, a to i s ohledem na skutečnost, že se jedná o cizího státního příslušníka, který nerozumí dostatečně česky, a rozhodnutí o vazbě je mj. nutné přeložit s poukazem na § 28 odst. 2 tr. řádu, což samo o sobě posouvá termín k řádnému podání stížnosti do usnesení o ponechání ve vazbě.

III.

Průběh řízení před Ústavním soudem

8. K posouzení obsahu ústavní stížnosti si Ústavní soud vyžádal vyjádření účastníka i vedlejšího účastníka řízení.

9. Městský soud prostřednictvím předsedy senátu Mgr. Jana Kareše ve svém vyjádření přisvědčil námitce stěžovatele stran nerespektování judikatury Ústavního soudu, podle níž lhůta k podání stížnosti běží až od doručení písemného vyhotovení usnesení obžalovanému či obhájci. Stížnost měla být zamítnuta jako nedůvodná podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. řádu a nikoliv jako opožděná podle § 148 odst. 1 písm. b) tr. řádu. Současně však poukázal na skutečnost, že z posledního odstavce napadeného usnesení explicitně vyplývá, že vzdor svému zamítnutí stížnosti z formálně-procesních důvodů se městský soud otázkou vazby zabýval též meritorně, přičemž ji shledal (vedle její domnělé opožděnosti) nedůvodnou. *„Jasně tím naznačil, že považuje za svou povinnost v otázce důvodnosti či opodstatněnosti trvání vazby nezústat na ryze formalistickém přístupu, ale považuje za patřičné i otázku další důvodnosti trvání vazby posoudit, a případně o propuštění obžalovaného z vazby pro její nedůvodnost – či pro její stávající již příliš dlouhé trvání, aniž by byla perspektiva konečného rozhodnutí ve věci nadohled – rozhodnout v prvním stupni ve smyslu § 71 odst. 2 tr. řádu. Tak by o propuštění z vazby z vlastního popudu – bez ohledu na to, zda byla či nebyla stížnost procesně relevantně podána – městský soud rozhodl, například pokud by v předběžném přezkumu v rámci nařizování veřejného zasedání dospěl k závěru, že v inkriminovaném skutku nejde o trestný čin, či pokud by dospěl k závěru o zjevné nepatřičnosti uložení nepodmíněného trestu odnětí svobody apod.; ostatně obdobně odvolací soud rozhoduje o vazbě jako soud prvostupňový např. dle § 72 odst. 4 tr. řádu. Takovýto přístup k závažné otázce omezení svobody obžalované osoby, resp. k otázce opodstatněnosti trvání vazby obžalovaného, odůvodnění napadeného usnesení jasně implikuje.“*

10. Námitku stěžovatele o nedodržení zákonné tříměsíční lhůty k přezkumu vazby považuje městský soud za neopodstatněnou; ta se v souladu s § 72 tr. řádu počítá od právní moci předchozího rozhodnutí o vazbě k datu dalšího prvostupňového rozhodnutí o vazbě a nikoli až k jeho právní moci. Městský soud pak uvedl, že veřejné zasedání ve věci se mělo konat necelý měsíc po jejím nápadu s odvoláním a stížností; pouze k žádosti obhájce o změnu termínu z důvodu jeho zaneprázdněnosti došlo k jejímu projednání o další měsíc později.

11. Vedlejší účastník se k ústavní stížnosti nevyjádřil.

12. Vyjádření městského soudu bylo zasláno stěžovateli k replice. Ve svém vyjádření, které učinil stěžovatel prostřednictvím svého právního zástupce, setrvává na svém názoru, že uvedeným postupem městského soudu došlo k zásahu do jeho ústavních práv. Namítá, že městský soud se danou stížností nezabýval meritorně, poslední odstavec napadeného usnesení obsahuje jen obecná konstatování, bez bližší konkretizace na daný případ a vypořádání námitek stěžovatele. Stěžovatel opětovně uvádí, že v daném případě nebyla dodržena lhůta k přezkoumání vazby stanovená v § 72 tr. řádu.

13. V souladu s § 44 zákona o Ústavním soudu rozhodl Ústavní soud ve věci mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků, neboť od něj nebylo možno očekávat další objasnění věci.

IV.

Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

14. Ústavní soud nejprve posoudil splnění podmínek řízení a shledal, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněným stěžovatelem, který byl účastníkem řízení, v němž bylo

vydáno soudní rozhodnutí napadené ústavní stížností, a Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný; stěžovatel je právně zastoupen v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu a ústavní stížnost je přípustná, neboť stěžovatel vyčerpal všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva (§ 75 odst. 1 téhož zákona *a contrario*).

V.

Posouzení opodstatněnosti ústavní stížnosti

V. a) *Obecná východiska*

15. Ústavní soud ustáleně judikuje, že jeho úkolem je v řízení o ústavní stížnosti jen ochrana ústavnosti, a nikoliv zákonnosti [čl. 83, čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy]. Není proto povolán k přezkumu použití podústavního práva a může tak činit jen tehdy, shledá-li současně porušení základního práva či svobody, protože základní práva a svobody vymezují nejen rámec normativního obsahu aplikovaných právních norem, nýbrž také rámec jejich ústavně konformního výkladu a použití. Výklad zákonných a podzákonných právních norem, který nešetří základní práva v co nejvyšší míře, při současném dodržení účelu aplikovaných právních norem, anebo výklad, jenž je v extrémním rozporu s principy spravedlnosti, pak znamenají porušení základního práva či svobody [srov. např. nálezy ze dne 8. 7. 1999 sp. zn. III. ÚS 224/98 (N 98/15 SbNU 17), ze dne 20. 1. 2000 sp. zn. III. ÚS 150/99 (N 9/17 SbNU 73) a ze dne 2. 4. 2009 sp. zn. II. ÚS 476/09 (N 81/53 SbNU 23); (rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na <http://nalus.usoud.cz>)].

16. Na úrovni podústavního práva podle § 143 odst. 1 tr. řádu platí, že stížnost se podává u orgánu, proti jehož usnesení stížnost směřuje, a to do tří dnů od oznámení usnesení (§ 137 tr. řádu); oznamuje-li se usnesení jak obviněnému, tak i jeho opatrovníku nebo obhájci, běží lhůta od toho oznámení, které bylo provedeno nejpozději. Dle ustanovení § 137 odst. 1 tr. řádu je třeba usnesení oznámit osobě, které se přímo dotýká, jakož i osobě, která k němu dala svým návrhem podnět; usnesení soudu se oznámí též státnímu zástupci. Oznámení se děje buď vyhlášením usnesení v přítomnosti toho, jemuž je třeba usnesení oznámit, anebo doručením opisu usnesení. Usnesení, jímž bylo rozhodnuto o opravném prostředku, se dle § 137 odst. 4 tr. řádu státnímu zástupci, osobě, které se rozhodnutí přímo dotýká, a osobě, která svým návrhem dala k usnesení podnět, vždy v opise doručí.

17. Pojem "oznámení" v tomto smyslu Ústavní soud již několikrát vysvětlil. Podle nálezu ze dne 9. 6. 2009 sp. zn. IV. ÚS 426/09 (N 134/53 SbNU 681) je nezbytným předpokladem a účelem práva na spravedlivý proces, a tedy i práva podat opravný prostředek (stížnost), "...reálná možnost seznámit se s rozhodovacími důvody obsaženými v rozhodnutí, jež je podrobena stížností kritice. Pouze za těchto podmínek se stěžovateli dostává i kvalifikované možnosti skutkově a právně argumentovat, a tedy v případě svého nesouhlasu zpochybňovat argumenty obsažené v odůvodnění, na nichž výrok jím napadeného rozhodnutí spočívá". Stěžovateli má být příslušné usnesení "...včetně jeho odůvodnění prokazatelně oznámeno takovým způsobem, aby z obsahu oznámení byly seznatelné všechny důvody, o něž se opírá výrok rozhodnutí ... těmito požadavkům lze alternativně vyhovět několika způsoby, uvedenými v trestním řádu (§ 136, § 137, § 55a, § 55b)", a to (1) doručením opisu usnesení, (2) ústním vyhlášením usnesení, jehož plné znění (včetně odůvodnění) bude zapsáno v protokolu o úkonu, případně (3) ústním vyhlášením, jehož plné znění (včetně odůvodnění) bude podchyceno zvukovým záznamem.

18. Ústavní soud v nálezech ze dne 5. 1. 2006 sp. zn. III. ÚS 457/05 (N 4/40 SbNU 39), ze dne 23. 9. 2010 sp. zn. III. ÚS 1542/09 (N 201/58 SbNU 787), ze dne 31. 5. 2018 sp. zn. I. ÚS 3842/17 (N 106/89 SbNU 573), ze dne 5. 2. 2019 sp. zn. IV. ÚS 3780/18 či ze dne 10. 12. 2019 sp. zn. IV. ÚS 3003/19 situoval okamžik, od něhož je možno počítat běh lhůty pro podání (instanční) stížnosti v trestních věcech v případech rozhodování o tak závažných otázkách, jakými je osobní svoboda (zejména vazba, podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody, přeměna alternativních trestů v nepodmíněný trest odnětí svobody a rozhodnutí o výkonu původně podmíněně odloženého trestu odnětí svobody) nebo meritum věci (zamítnutí návrhu na povolení obnovy řízení), až na doručení opisu usnesení. Judikatura Ústavního soudu je vedena snahou o zachování práva obviněného na přístup k soudu druhého stupně a možnosti polemizovat se závěry soudu prvního stupně v řádném opravném řízení o stížnosti; Ústavní soud tím obviněnému umožňuje, aby se mohl vymezit proti důvodům rozhodnutí soudu prvního stupně podrobně obsaženým až v písemném vyhotovení jeho usnesení (viz stanovisko trestního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 4. 3. 2020 sp. zn. Tpjn 300/2018, bod 33).

19. Zárukou proti oslabení práva obhajoby na dostatečnou možnost odůvodnění své stížnosti je omezení, které soudu druhého stupně brání v rozhodnutí o podané stížnosti dříve, než má obviněná osoba možnost se zcela seznámit s odůvodněním napadeného rozhodnutí [srov. nálezy ze dne 9. 6. 2009 sp. zn. IV. ÚS 426/09 (N 134/53 SbNU 681) a ze dne 23. 9. 2010 sp. zn. III. ÚS 1542/09 (N 201/58 SbNU 787)].

20. Ústavní soud ve své judikatuře již mnohokrát konstatoval, že netoleruje orgánům veřejné moci - a především obecným soudům - formalistický přístup k aplikaci práva, který používá sofistikované odůvodňování k prosazení zřejmě nespravedlnosti [srov. např. nález ze dne 4. 2. 1997 sp. zn. Pl. ÚS 21/96 (N 13/7 SbNU 87; 63/1997 Sb.)]. Z požadavku materiálního právního státu zakotveného v čl. 1 odst. 1 Ústavy vyplývá povinnost každého soudce hledat a prosazovat skutečně spravedlivé řešení: "Nad každým utvářením soudního rozhodnutí klene se dvojí imperativ: rozhodnutí musí být nejen zákonné, ale především spravedlivé. Úkolem soudu je rozpoznat skrze zákon spravedlnost" [nález ze dne 13. 3. 2013 sp. zn. IV. ÚS 1241/12, body 14., 15. (N 42/68 SbNU 425)]. Zejména nelze tolerovat, aby sám stát profitoval z nedokonalosti právní úpravy či pochybení orgánů veřejné moci v neprospěch jednotlivce [srov. nález Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2016 sp. zn. II. ÚS 2062/14 (N 198/83 SbNU 185)].

21. V trestním právu pak výše uvedené platí o to více, že jde o oblast přímo zasahující do jádra svobody každého jednotlivce, tj. do jeho osobní svobody. Výklad a použití trestního práva musí šetřit podstatu a smysl ochrany osobní svobody.

V. b) Aplikace obecných východisek na projednávanou věc

22. Ústavní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v uvedeném rozsahu a dospěl k závěru, že ústavní stížnost je důvodná.

23. Výše uvedené principy je nutno aplikovat i na stěžovatelův případ, zejména pak na určení počátku běhu lhůty k podání instanční stížnosti.

24. Ústavní soud připojil spis nalézacího soudu, z něhož zjistil, že na závěr hlavního líčení konaného dne 5. 2. 2020 po vyhlášení výroku usnesení, vysvětlení významu usnesení a

poučení o opravných prostředcích, stěžovatel uvedl, že si ponechává lhůtu. Opis usnesení obvodního soudu byl obhájci stěžovatele doručen do datové schránky dne 12. 2. 2020 a samotný stěžovatel jej pak převzal osobně spolu s jeho překladem dne 26. 2. 2020 (l. č. 131 procesního spisu). V souladu s výše uvedenými východisky, a především pak vzhledem k tomu, že obvodní soud rozhodl o osobní svobodě stěžovatele, je nutné počátek běhu lhůty pro podání stížnosti proti dotčenému usnesení obvodního soudu odvíjet až od doručení jeho opisu spolu s překladem stěžovateli (§ 28 odst. 3 tr. řádu). Lhůta k podání instanční stížnosti proto počala běžet dnem 26. 2. 2020. Stěžovatel, resp. jeho obhájce nicméně podal blanketní stížnost do usnesení obvodního soudu o ponechání ve vazbě ze dne 5. 2. 2020 prostřednictvím datové schránky již dne 14. 2. 2020, jak dokládá záznam o ověření elektronického podání doručeného na elektronickou podatelnu (l. č. 140 procesního spisu) a tuto doplnil dne 21. 2. 2020 (l. č. 143 procesního spisu). Odmítl-li tedy městský soud pro opožděnost stížnost zpracovanou obhájcem stěžovatele, která byla okresnímu soudu doručena dne 14. 2. 2020, postupoval zjevně v rozporu s výše citovanými nálezy a závěr, že stížnost nebyla podána včas, tak nemůže obstát. Tento závěr pak ostatně potvrdil i sám městský soud ve vyjádření k ústavní stížnosti.

25. Stěžovatel se v době rozhodování o ústavní stížnosti nachází ve výkonu trestu odnětí svobody. Tato skutečnost však na výše uvedeném ničeho nemění. Soudní přezkum rozhodnutí o vazbě má význam pro dotčenou osobu bez ohledu na to, zda vazba stále trvá. Takový závěr je v rozhodovací praxi Ústavního soudu již ustálen. Porušení ústavně zaručených základních práv a svobod osoby, která byla ve vazbě na základě nezákonného rozhodnutí nebo v ní zůstala bez rozhodnutí o ponechání ve vazbě po uplynutí zákonem stanovené lhůty, není zhojeno jejím propuštěním z vazby nebo převedením do výkonu trestu. Skutečnost, že stěžovatel již není ve vazbě, nečiní ústavní stížnost proti takovému rozhodnutí či jinému zásahu neopodstatněnou [srov. např. náleze ze dne 21. 4. 2004 sp. zn. IV. ÚS 385/03 (N 59/33 SbNU 95), náleze ze dne 7. 7. 2008 sp. zn. I. ÚS 1348/07 (N 124/50 SbNU 79), náleze ze dne 11. 12. 2013 sp. zn. I. ÚS 2208/13 (N 215/71 SbNU 517), náleze ze dne 7. 7. 2020 sp. zn. III. ÚS 652/20 nebo náleze ze dne 29. 9. 2020 sp. zn. III. ÚS 3939/19]. Zájem obviněného na posouzení zákonnosti vazby může být dán i poté, ať už bude usilovat jen o pouhé konstatování její nezákonnosti, jež samotné pro něj může představovat určitou satisfakci, nebo se bude následně domáhat i náhrady škody. Podle stanoviska pléna Ústavního soudu ze dne 6. 5. 2008 sp. zn. Pl. ÚS-st. 25/08, které se situací, kdy Ústavní soud rozhoduje o vazbě v době, kdy již vazba netrvá, věnuje, by problematický neměl být ani postup orgánů činných v trestním řízení po zrušení vazebního rozhodnutí v situaci, kdy stěžovatel byl již v mezidobí z vazby propuštěn na svobodu, nebo mu byl nařízen výkon trestu odnětí svobody, případně bylo řízení proti němu pravomocně skončeno uložením jiného trestu či bylo od uložení trestu upuštěno nebo bylo řízení pravomocně zastaveno.

26. Poukazoval-li městský soud ve svém vyjádření k ústavní stížnosti na skutečnost, že i přes svůj závěr o opožděnosti stížnosti se v napadeném usnesení otázkou důvodnosti či opodstatněnosti trvání vazby meritorně zabýval, pak jeho konstatování v této části napadeného rozhodnutí nemůže v ústavní rovině obstát. Není totiž náležitě odůvodněno v rozsahu, který odpovídá konstantní judikatuře Ústavního soudu, neboť je toliko obecným konstatováním důvodnosti vazby, aniž by se vypořádal s argumenty stěžovatele způsobem, který odpovídá míře jejich závažnosti [viz např. náleze ze dne 9. 4. 2008 sp. zn. I. ÚS 1589/07 (N 69/49 SbNU 45), bod 11; náleze ze dne 11. 6. 2009 sp. zn. II. ÚS 289/06 (N 138/53 SbNU 717); náleze ze dne 22. 9. 2009 sp. zn. III. ÚS 961/09 (N 207/54 SbNU 565); z poslední doby viz např. náleze ze dne 31. 7. 2017 sp. zn. III. ÚS 1167/17,

bod 29; nálezn ze dne 4. 12. 2018 sp. zn. 2 ÚS 3491/18 (N 197/91 SbNU)]. Nadto je třeba uvést, že tuto vadu nemůže zhojit ani doplnění odůvodnění učiněné (až) ve vyjádření k ústavní stížnosti.

VI. Závěr

27. Podle čl. 90 Ústavy jsou soudy povolány k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům; pravomoc soudu je nezadatelná a obecné soudy se jí nemohou zprostit, obrátí-li se na ně účastník řízení v souladu s čl. 36 odst. 1 Listiny a čl. 6 odst. 1 Úmluvy, domáhaje se svých práv stanoveným postupem. Postupuje-li přitom účastník v souladu s právní úpravou a relevantní judikaturou, není možné výklad jednotlivých pojmů zúžit v jeho neprospěch.

28. Na ústavní stížnosti napadené usnesení městského soudu je nutno hledět jako na rozporné se stěžovatelovým právem na přístup k soudu zaručeným v čl. 36 odst. 1 Listiny a právem na spravedlivý proces zaručeným v čl. 6 odst. 1 Úmluvy.

29. Pro ústavně nekonformním způsobem určený počátek běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení o trvání vazby a v důsledku toho nesprávné zamítnutí této stížnosti pro opožděnost, nelze v tomto případě situaci řešit jinak, než zrušením napadeného usnesení městského soudu. Ten nově rozhodne o stížnosti proti usnesení obvodního soudu a řádně se vypořádá s argumentací stěžovatele ve vztahu k ústavnosti a zákonnosti tohoto usnesení, ale i s námitkou nedodržení tříměsíční lhůty k přezkumu stěžovatelovy vazby, pakliže ji stěžovatel vznesl.

30. Z výše uvedených důvodů Ústavní soud stěžovatelově ústavní stížnosti vyhověl a napadené usnesení městského soudu zrušil podle § 82 odst. 1, odst. 2 písm. a) a odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu.

31. Součástí projednávané ústavní stížnosti je návrh stěžovatele, jímž žádá, aby náklady jeho právního zastoupení zaplatil stát. Z dikce ustanovení § 83 odst. 1 zákona o Ústavním soudu vyplývá, že tomuto návrhu je možno vyhovět, jen "odůvodňují-li to osobní a majetkové poměry stěžovatele". Návrh na náhradu nákladů zastoupení musí být proto náležitě odůvodněn a doložen. V ústavní stížnosti sice tyto náklady stěžovatel předběžně specifikuje (2 úkony právní služby, 2 režijní paušály), svůj návrh pak odůvodnil poukazem na své majetkové poměry a na podrobnosti obsažené ve spisu, z nich se však nepodává jeho aktuální majetková situace, což vede Ústavní soud k rozhodnutí, jeho návrhu nevyhovět.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu se nelze odvolat.

V Brně dne 20. října 2020

Jiří Zemánek
předseda senátu